

Udvalg angaaende Forslag til Lov om Rettens Pleje (Rigsdagstidenden 1908—09, Tillæg B. Sp. 663—72). Den i Skrivelsen indeholdte Beregning er ikke gennemført for alle Udgiftsposters Vedkommende og har i det hele taget en mere foreløbig Karakter end de senere Beregninger; men man vil dog finde ret god Overensstemmelse med de sidste. Den under Løbe-Nr. 12 foran nævnte Udgift er her anslaaet til ca. 105,000 Kr.

Man skal derhos bemærke, at der ogsaa foreligger en ældre Opgørelse over de omhandlede aarlige Udgifter, jfr. Rigsdagstidenden Sp. 1904—05, Tillæg B. Sp. 707. Flertallet er gennem sine Overvejelser af Spørgsmaalet om Statens Udgifter i Anledning af Retsplejelovens Gennemførelse kommet til det Resultat, at disse ingenlunde bør afskrække fra at gennemføre den overordentlig vigtige Reform af vor Retspleje.

Kommunernes Udgifter til Retsplejen vil antagelig blive uforandrede, og dette finder man efter Omstændighederne tilfredsstillende.

Endelig maa der spørges om, hvad Reformen kan antages *umiddelbart* at ville koste *Befolkningen* (*private*).

Spørgsmaalet er ikke let at besvare. Meget muligt bliver Rets Hjælpen (Sagførersalær) noget dyrere end nu, men det maa ikke glemmes, at Loven om Rettens Pleje byder fri Rets hjælp til ubemidlede i ret vidt Omfang (§ 122), at Loven kan paaregnes at ville fremme Rettergangen og i det hele taget at ville tilvejebringe en bedre Rettergang — alt til Fordel for de Personer, der søger Retten.

Retsafgifterne vil efter det under Litr. B. foran nævnte Lovforslag blive forhøjet noget, uden at Forhøjelsen dog kan antages at ville virke trykkende; jfr. nærmere nedenfor ved Omtalen af paagældende Lovforslag.

I Henhold til foranførte og i Betragtning af forskellige andre Forhold, der er fremhævede i Bemærkningerne til Lovforslaget om Gennemførelse af Retsplejeloven, skal Flertallet anbefale, at *Lov om Rettens*

Pleje af 26. Marts 1909 i Overensstemmelse med Justitsministerens Forslag bliver sat i Kraft saa snart som muligt, dog ikke senere end den 1. Oktober 1916.

Udvalgets Medlemmer (*Borgbjerg, Jensen og Samuelson*) har efter Retsplejelovens Vedtagelse i 1908 og 1909 indtaget det Standpunkt, at enten skal denne Lov ophæves og et Arbejde paa en Retsreform med Gennemførelse af Anklageprincippet, folkevalgte Nævninger og Retsplejens Adskillelse fra Forvaltningen straks optages, eller ogsaa bør den vedtagne Retsplejelov hurtigst føres ud i Livet, for at Arbejdet for dens Forbedring derpaa snarest kan optages. Da der ikke indenfor Flertallet er Stemning for en Ophævelse af den vedtagne Lov, og da en Tilstand, hvor Loven er vedtaget, men ikke traadt i Kraft, er den slettest mulige, slutter Mindretallet sig til Flertallet i dets Ønske om Retsplejelovens Ikrafttræden.

Et *Mindretal* i Udvalget (*Deuntzer*) skal først fremhæve, at der sikkert ikke er nogen Uenighed angaaende Indførelsen af den omtalte Reform, for saa vidt den angaar den borgerlige Retspleje. Bestemmelserne herom har det store Fortrin fremfor den nu gældende Ordning, at de giver større Sikkerhed for Udfindelsen af Sagens rette Sammenhæng, navnlig ved Adgangen til Dommerens Indgriben til Oplysning herom, ved Parternes Pligt til at afgive personlig Forklaring for Retten og ved Opgivelsen af de formalistiske Procesregler, der benævnes Forhandlings- og Eventualmaksimen, og af de formelle Bevisregler. Endvidere kan hurtigere Afgørelse af Processerne ventes, dels fordi der i Almindelighed kun bliver to Instanser, medens der nu er tre, dels fordi den nuværende skriftlige Procedure (undtagen ved visse Retter) ombyttes med mundtlig. Disse Fremskridt vil vel, som Erfaringen fra andre Lande viser, til en vis Grad afhænge af, hvorledes Reformen udvikler sig i det praktiske Liv, og den mundtlige Procedure er overhovedet ikke fri for svage